

İHRACAT İKLİMİNDE HIZLI TOPARLANMA

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi**, mayıs ayında 15 puanlık hızlı bir yükselişle 34,1 düzeyinde gerçekleşti. Yapılan açıklamaya göre eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerlerin bozulmaya işaret ettiği verilerde mayıs ayı verisi, Türk imalatçıları'nın ihracat pazarlarındaki talep koşullarının mayıs ayında da istenilen düzeyin altında kaldığını ortaya koydu.

Nisan ayında 19,1 ile rekor düşük düzeyde kaydedilen endeks, hızlı bir yükselişle 34,1 düzeyinde gerçekleşti ancak veri serisinin başladığı Ocak 2002'den beri ikinci en zayıf seviyede ölçüldü. İhracat iklimindeki sert bozulma, pandeminin küresel ekonominin üzerindeki olumsuz etkilerinin devam etmesinden kaynaklandı. Endeks hesaplamalarına dahil edilen 44 ülke içinde mayıs ayında üretimin artış kaydettiği tek ülke Çin oldu. Salgının olumsuz etkilerini azaltmaya devam eden Çin'de son 4 ayda ilk kez büyüme kaydedildi. Ancak Çin'in Türkiye ihracatından aldığı pay yüzde 1 ile sınırlı oldu. Türk imalatçıları'nın Avrupa'daki daha büyük ticaret ortakları mayıs ayında belirgin bir şekilde daralma bölgesinde kalmakla birlikte, düşüşler nisan ayındaki rekor düzeylere göre hız kesti. Benzer

bir tablonun geçerli olduğu ABD'de de üretim, nisan ayına göre daha ılımlı bir daralma kaydetti. Buna rağmen, söz konusu düşüş küresel finansal krizden beri ikinci en yüksek hızda gerçekleşti.

Orta Doğu, istikrar kazanmaya yakın

Verilere göre, Orta Doğu ekonomileri yılın ikinci çeyreğinin ortasında genel olarak istikrar kazanmaya yaklaştı. Suudi Arabistan'da ekonomik faaliyetlerdeki yavaşlama son üç ayın en düşük oranında gerçekleşirken, Birleşik Arap Emirlikleri'nde de daralma belirgin bir şekilde hız kesti. Mısır'da özellikle bir önceki ay gerçekleşen yüksek orana kıyasla, çok daha sınırlı bir düşüş kaydedildi. En belirgin küçülmeler ise Singapur, Hindistan ve Endonezya'da gerçekleşti.

Açıklamada görüşlerine yer verilen HS Markit Direktörü Andrew Harker, şunları kaydetti: "Mayıs ayında dünya genelindeki birçok ekonomide daralma halen belirgin olmakla birlikte hız keserken, bu durum Türk imalat sektörü ihracatçıları için biraz daha olumlu bir görünüme işaret ediyor. Çin'de üretimin büyüme bölgesine geçmesi, yılın ilerleyen dönemlerinde daha büyük ticaret ortaklarında da aynı gelişmenin yaşanabileceğine dair umut verdi. Ancak kısıtlamaların sürmesi ve talebin düşük seyri, yakın dönemde ihracatçıları için zorlu koşulların devam edeceğini gösteriyor."

Test yaptırmak patronun insafına bırakılıyor

KORONAVİRÜS salgını sürecinde işçilerin yaygın test yapılması talebi patronların insafına bırakılıyor. Üstelik testler taşeron firmalar aracılığıyla yapılıyor. **İstanbul Sanayi Odası** da firmalara gönderdiği yazıda, bağlı bulunan firmaların talep ettikleri durumda ortak sağlık ve güvenlik birimi (OSGB) şirketleri aracılığıyla testlerin yapılabileceğini aktardı.

İstanbul Sanayi Odası tarafından firmalara gönderilen yazıda, "Odamızca belirlenen OSGB firmaları vasıtasıyla talep eden üyelerimizin İstanbul ili dahilinde bulunan işyerlerindeki çalışanlarından damar yolundan kan alınarak Sağlık Bakanlığının belirlediği kamu hastanelerindeki laboratuvarlara götürülecek ve testler yapılarak sonuçları Sağlık Bakanlığı e-nabız üzerinden görülebilecek, ayrıca odamız tarafından firmalarımıza bildirilecektir. İşlemler için ücret kişi başı olmak üzere, bakanlıkça test kiti için belirlenen 13.50 TL ve kan almak için hizmet alınan OSGB firması için 12.50 TL olmak üzere toplam KDV dahil 26.00 TL'dir" dendi.

Daha önce Kocaeli'de hayata geçirilen uygulama, taşeron firmalar aracılığıyla yapıldığı ve rant kapısı olduğu için tepki çekmişti.
(İŞÇİ SENDİKA SERVİSİ)

Fotoğraf: DHA

Şeamet tellalları kimler oluyor?

Cumhurbaşkanı Erdoğan 17-19 Nisan tarihleri arasında sokağa çıkma yasağını duyurduğu toplantıda şöyle bir cümle kurmuştu:

"Yaptığımız işin adı gazetecilik değil, şeamet tellahlığıdır"

Arapça kökenli "Şeamet" ne ola ki?

"Uğursuzluk" demekmiş. Önceki gün bu ifadeyi yineledi.

Bu kez muhatap, gazeteciler değil uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları ve finans çevreleriydi

★ ★ ★

Geçtiğimiz 15 Haziran günü düzenlenen **Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finansı Konferansı (IIEFC)** telekonferansında konuşan Erdoğan **"Şeamet tellallarını daha önce defalarca olduğu gibi yine hüsrana uğratacağız"** diyordu.

Nasıl?

İslami ekonomiyile...

★ ★ ★

Erdoğan konferansta İslami finans kurumlarının 2002 yılında sektörden aldığı payı 3 kat artışla yüzde 6.3'e yükselttiklerini, 2025 yılında da yüzde 20 hedefini yakalamayı hedeflediklerini vurguluyor.

2015 itibarıyla katılım finans sistemine kamudan Ziraat Katılım, Vakıf Katılım ve Türkiye Emlak Katılım'ın girmesiyle, **"faizsiz bankacılık"** yapan finans kurumlarının sayısı 6'ya ulaştı.

Türkiye Hazinesi tarafından ihraç edilen ürünler arasında sukuk da katıldı.

Katılım finans kuruluşlarının 2005 yılında 10 milyar lira olan aktif büyüklüğü, 2020 yılı mart ayı itibarıyla 319 milyar liraya ulaştı.

Merkez Bankası'nın (MB) 2009 yılından beri üyesi olduğu (IIEFC), Covid-19 sonrası dünya düzeni tartışmalarına dini bir boyut getiriyor!

İslami ekonomi; **"yolsuzlukla mücadele"** ya da **"işraftan kaçınma"** arayışımızı kapsıyor mu?

Asıl soru şu; faiz getirisi yerine, kar payı ve kira getirisi sağlamak üzere varlığa dayalı bir menkul kıymet (VDMK) çeşidi olan **sukuk**, sigortacılıkta karşılığını bulan **tekafül** (dayanışma) veya İslami kredi modeli olarak uygulanan **murabaha (vadeli satışı-kiralama)** küresel finans sisteminde payı nedir?

Cevap veriyorum. Yüzde 1....

Bu yıl Hazine sukuk ihraç etmedi. **Tekstil firması Defacto** geçtiğimiz günlerde **HSBC'nin koordinatörlüğünde uluslararası 4 İslami banka ile 53.2 milyon dolarlık murabaha** işlemi gerçekleştirdi.

★ ★ ★

"Dünya Bankası Küre-

Serpil
YILMAZ

syilmaz@sozcu.com.tr

sel İslami Finans Geliştirme Merkezi, 2013 yılında dönemin Başbakan Yardımcısı ve DEVA Partisi Genel Başkanı **Ali Babacan** ve Dünya Bankası Başkanı **Dr. Jim Yong Kim**'in katılımıyla Borsa İstanbul'da açılmıştı.

★ ★ ★

Kuruluşu 30 yıl öncesine dayanan **"Faizsiz Finans ve Katılım Finans Sistemi"** Aralık 2014'te yayımlanan 10. Kalkınma Planı bileşenleri arasına girdi.

Küresel İslami finans sektörü 2019 yılı itibarıyla 2.44 trilyon ABD Doları aktif büyüklüğe ulaştı.

Büyük ölçüde Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Umman, Katar ve Bahreyn'in içinde olduğu Körfez İşbirliği Teşkilatı (GCC) ülkeleri ve Malezya gibi belirli bölgelerle sınırlı kaldı.

★ ★ ★

İslami ekonomi alanında en çok yazıp çizen akademisyenlerden; Malezya, Lüksemburg ve Münih üniversitelerinde de dersler veren, Konya Ticaret Odası Vakfı'nın kurduğu Karatay Üniversitesi İslam Ekonomisi ve Finans Bölümü akademisyenlerinden **"Prof. Dr. Murat Cizakça"** adına, 1989 yılında dönemin Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Profesörlerinden **Tansu Çiller** ile yazdığı kitapta rastlamıştım.

Cizakça'nın **"İslam Ekonomisi ve Finansına Giriş"** ve **"İslam Dünyasında Vakıflar"** kitapları bu konuyu derinleştiriyor.

★ ★ ★

Eski başbakanlardan Çiller henüz siyasete atılmamış (1990), **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** ve **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** gibi iş dünyası kurumlarına danışmanlık veriyordu.

Cizakça ile yazdığı **"Türk Finans Kesiminde Sorunlar ve Reform Önerileri"** kitabı da **İSO** ve **İTO** yayınlarından piyasaya çıkmıştı.

Çiller DYP'ye katılmadan önce **Turgut Özal** başbakanlığında kurulan hükümetlerin, 1987 yılından sonraki uygulamalarını en keskin eleştiren hocalardan biriydi...

★ ★ ★

Son bir soru, Ortadoğu'da Mısır ve İran'ın ağırlıkta olduğu İslami ekonominin lideri hangi ülke olacak?

Şeamet tellallığı sayılmazsa müsaadenizle şu yorumu yapacağım:

Koronavirüs sürecinde Türkiye 125 ülkeye yardım gönderdi; Birleşmiş Milletler üyesi 196 ülke var; oraya varamayız!